

Sygn. akt XVII AmE 57/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 30 grudnia 2014 r., znak (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XVII AmE 57/15

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 30 grudnia 2014 r., znak (...) na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a, ust. 2, ust. 2a pkt 3, ust. 3 i ust. 6, art. 9a ust. 1a pkt 2 i ust. 8 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059, ze zm.), w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (poprzednio: Fabryka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością), z siedzibą w K., orzekł, że:

- 1) Przedsiębiorca: (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., nie wywiązał się w 2013 r. z określonego wart. 9a ust. 8 ustawy - Prawo energetyczne obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne wydanego dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczenia opłaty zastępczej w terminie określonym w art. 9a ust. 5 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym od dnia 30 kwietnia 2014 r.), obliczonej w sposób określony w art. 9a ust. 8a ustawy - Prawo energetyczne,

2) za działanie opisane w punkcie pierwszym wymierzam przedsiębiorcy: (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., karę pieniężną w kwocie 3.000,00 zł (słownie: trzy tysiące złotych] to jest w wysokości (...) ustalonego przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2013 r.

W uzasadnieniu decyzji Prezes Urzędu stwierdził dodatkowo, że powód w ogóle nie uiścił należnej opłaty zastępczej, ani też nie umorzył odpowiedniej ilości świadectw pochodzenia. Na zaostrenie z kolei kary pieniężnej organ regulacyjny, biorąc pod uwagę dotychczasowe zachowanie spółki wskazał fakt, że przedsiębiorca również w 2012 r. nie zrealizował określonego obowiązku z art. 9a ust. 8 ustawy – Prawo energetyczne.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. zaskarżając ją w całości.

Odwołująca zaskarżonej decyzji zarzuciła:

1. została wydana bez podstawy prawnej, jak podaje organ działał według brzmieniu od dnia 30 kwietnia 2014 roku, i z wyjątkowo rażącym naruszeniem obowiązującego prawa administracyjnego oraz słusznego interesu przedsiębiorcy jako strony postępowania objętej szczególną ochroną normami rangi konstytucyjnej,

2. rażąco narusza materialne prawo energetyczne oraz przepisy materialnego i formalnego prawa administracyjnego;

a) poprzez niewłaściwe zastosowanie wskazanych w decyzji przepisów ustawy Prawo energetyczne oraz przez niezastosowanie przepisów umożliwiających organowi odstąpienie w stopniu mającym istotny wpływ na treść orzeczenia,

b) poprzez niewłaściwe zastosowanie podstawowych zasad krajowego i wspólnotowego prawa administracyjnego, w szczególności przepisów art. 6, art. 7, art. 8, art. 9, art. 11, art. 15, art. 28, art. 75, art. 76, art. 77art. 80, art. 81 i art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego.

Wobec powyższych zarzutów odwołująca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, iż przedsiębiorca energetyczny nie naruszył wskazanych przepisów ustawy Prawo energetyczne oraz warunków koncesji w stopniu uzasadniającym nałożenia kary pieniężnej,

2. uchylenie wymierzonej przedsiębiorcy energetycznemu kary pieniężnej w całości,

3. dopuszczenie dowodu z przebiegu ustalenia faktycznego przedsiębiorcy zobowiązanego do wykonania nałożonych przez przepisy ustawy Prawo energetyczne obowiązków celem wykazania okoliczności, na podstawie których Prezes URE winien rozważyć możliwość odstąpienia od wymierzenia kary bowiem z treści dokonanych ustaleń jednoznacznie wynika, iż stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek,

4. zasądzenia na rzecz odwołującego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

5. rozpoznanie sprawy również pod nieobecność odwołującego a w obecności jego pełnomocnika,

6. przywrócenie terminu do wniesienia odwołania, bowiem skarżący nie odnotował dnia, w którym odebrał decyzję, a następnie wraz z dziećmi przebywał w okresie ferii zimowych poza miejscem zamieszkania i z powodu silnych mrozów brak było możliwości wcześniejszego powrotu do miejsca zamieszkania, czego nie przewidywał wyjeżdżając,

7. zwolnienie skarżącej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. oraz skarżącej Fabryka (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w M. z obowiązku ponoszenia opłaty sądowej od odwołania, bowiem każda ze skarżących nie jest w stanie ponieść tej opłaty ani w całości ani w części bez wpływu na dalsze istnienie osoby prawnej, a poniesienie tej opłaty spowoduje zaniechanie wykonywania obowiązku Państwa dostarczanie energii dla obywateli,

8. rozważenie autokorekty zaskarżonej decyzji w trybie przepisów art. 132 k.p.a. bowiem z treści uzasadnieni decyzji jednoznacznie wynika, iż organ nie dokonał uwzględnienia istotnych dla sprawy okoliczności, a mianowicie; stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz dotychczasowego zachowania Pana R. S. - przedsiębiorcy energetycznego i rozważył możliwość odstąpienia od wymierzenia kary mimo niewątpliwych ustaleń, iż stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W uzasadnieniu odwołujący wskazał ponadto, że nie można uznać za dopuszczalne karanie krajowych przedsiębiorców energetycznych tylko w celu doprowadzenia do przejęcia obowiązków Państwa wobec obywateli przez przedsiębiorców obcych. Jak stwierdził, z konstrukcji odpowiedzialności za naruszenie przepisów Prawa energetycznego, jako odpowiedzialności o charakterze obiektywnym wynika, że na przedsiębiorstwo energetyczne nie można nałożyć kary pieniężnej, jeżeli naruszenie obowiązków wynikających z ustawy nie jest rezultatem jego zachowania lecz niezależnych, pozostających poza jego kontrolą okoliczności. Zastosowanie przez organ przepisów Prawa energetycznego prowadziłoby do naruszenia konstytucyjnego wymogu proporcjonalności ograniczeń wolności gospodarczej. Odwołujący stwierdził ponadto, że to organ nie przestrzegał obowiązków wynikających ze wskazanych przepisów, gdyż nie umorzył świadectw określonych w przepisach Prawa energetycznego. Za bezprawne i naruszające podstawowe zasady prawa uznał powód stanowisko, że organ stosujący prawo może wyłącznie na podstawie pojedynczego przepisu bądź artykułu dokonywać w sposób arbitralny oceny ważnych interesów przedsiębiorców.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 14 marca 2016 r. pełnomocnik pozwanego poparł odpowiedź na odwołanie i wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. (poprzednio: Fabryka (...)) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M.) jest przedsiębiorcą wpisanym w dniu 30 sierpnia 2005 r. do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS (...). Uchwałą nr 1 z dnia 11 września 2014 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie wspólników Fabryka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. dokonało zmiany § 1 Umowy Spółki w ten sposób, że Spółka działać będzie pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.. /k. 24-27, k. 28-29v akt sąd./

Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 26 października 2012 r., znak: (...), została udzielona Przedsiębiorcy koncesja na obrót energią elektryczną na okres od 26 października 2012 r. do 26 października 2022 r. /okoliczność bezsporna/

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej objętej przedmiotową koncesją, Przedsiębiorca dokonał w 2013 r. sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych w ilości 3 873,779 MWh. /k. 9-10 akt adm./

W roku 2013 Przedsiębiorca był obowiązany do uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne na łączną ilość 34,864 MWh lub uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości odpowiadającej tej ilości energii elektrycznej. Jednostkowa opłata zastępcza dla jednostki Kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne w 2013 r. wynosiła 60,00 zł/MWh. Zatem nie uiszczona przez Przedsiębiorcę opłata zastępcza wynosi 2 091,84 zł.

W piśmie z dnia 12 listopada 2014 r. Przedsiębiorca oświadczył, iż uzyskał świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz przedłożył je do umorzenia w wyznaczonym przepisami prawa terminie. /k.22-22v akt adm./

Przedsiębiorca do dnia 30 czerwca 2014 r. nie uiszczył za rok 2013 wymaganej opłaty zastępczej. Przedsiębiorca nie uiszczył również na konto (...), do dnia 30 czerwca 2014 r. opłaty zastępczej za brakującą ilość energii elektrycznej. /k. 14 akt adm./

Przychody z działalności koncesjonowanej polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2013 r. wyniosły (...) /k. 15 akt adm./

Z bilansu oraz rachunku zysków i strat sporządzonego za 2013 r. wynika ponadto, że Przedsiębiorca uzyskał przychody netto ze sprzedaży w wysokości (...) zł oraz stratę w kwocie (...) zł a wartość aktywów trwałych wyniosła (...) zł. /k. 16 akt adm./

Przedsiębiorca również w 2012 r. nie zrealizował obowiązku określonego w art. 9a ust. 8 ustawy - Prawo energetyczne.

Powyzszy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym oraz sądowym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem nie zawiera żadnej argumentacji, która podważałaby wydaną przez Prezesa Urzędu Regulacji decyzję.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż istotą sporu w przedmiotowej sprawie była zasadność nałożonej na powoda kary pieniężnej co do zasady.

Do wypełnienia obowiązku, w myśl przepisów ustawy – Prawo energetyczne (obowiązujących w dniu wydania decyzji), o którym mowa w art. 9a ust. 1 P.e. zostały zobligowane przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające energię elektryczną odbiorcom końcowym (art. 9a ust. 1a P.e.). W ramach omawianej grupy przedsiębiorstw zobowiązanych możemy wyróżnić dwie podgrupy podmiotów zobligowanych do realizacji wspomnianego obowiązku, tj. po pierwsze przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej oraz po drugie przedsiębiorstwa zajmujące się obrotem energią elektryczną. Z załącznika nr 1 „dane ogólne za 2013 r.” wynika, że spółka sprzedawała energię elektryczną odbiorcom końcowym. W myśl definicji ustawy przez odbiorcę końcowego rozumie się odbiorcę dokonującego zakupu paliw lub energii na własny użytek; przy czym do własnego użytku nie zalicza się energii elektrycznej zakupionej w celu jej zużycia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej (art. 3 pkt 13a P.e.). Z powyższego załącznika wynika, że wytwórca sprzedał na rzecz odbiorców końcowych 3873,779 MWh energii elektrycznej (k. 9 akt adm.). Prezes URE udowodnił, że powódka była podmiotem podlegającym obowiązkowi z art. 9a ust. 1 P.e.

Odwołująca mogła zatem wykonać nałożony dyspozycją art. 9a ust. 1 P.e. obowiązek albo w drodze uzyskania i przedstawienia Prezesowi URE do umorzenia świadectw pochodzenia albo przez uiszczenie opłaty zastępczej. Obowiązek uzyskania i przedstawienia Prezesowi URE do umorzenia świadectw pochodzenia albo uiszczenia opłaty zastępczej za rok 2013 r. uznawało się za spełniony, jeżeli udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne (o którym mowa w art. 9a ust. 1a pkt 2 P.e.), przedstawiło do umorzenia, lub z uiszczonej przez przedsiębiorstwo energetyczne opłaty zastępczej, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez to przedsiębiorstwo odbiorcom końcowym, wynosi nie mniej niż (...) (§ 9 ust. 1 pkt 2c rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 lipca 2011 r. w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia tych świadectw, uiszczania opłaty zastępczej i obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej Kogeneracji (Dz.U. z 2011 r., Nr 176, poz.1052).

Opłata zastępcza była określana według wzoru z art. 9a ust. 2 P.e., tj. $Oz = Ozj \times (Eo - Eu)$,

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

Oz -opłatę zastępczą wyrażoną w złotych,

Ozj -jednostkową opłatę zastępczą wynoszącą 240 zł za 1 MWh,

Eo -ilość energii elektrycznej, wyrażoną w MWh, wynikającą z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 9o ust. 1, w danym roku,

Eu -ilość energii elektrycznej, wyrażoną w MWh, wynikającą ze świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 lub art. 9o ust. 1, które obowiązany podmiot przedstawił do umorzenia w danym roku, o którym mowa w art. 9e ust. 14.

Wzór wymagał dokonania obliczeń danych na podstawie powyższego rozporządzenia Ministra Gospodarki. Przedsiębiorca nie przedstawił Prezesowi do umorzenia świadectw pochodzenia za 2013 r. W związku z tym był obowiązany do uiszczenia opłaty zastępczej za 2013 r. w wysokości odpowiadającej ilości 34,864 MWh energii elektrycznej do dnia 31 marca 2012 r. na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W rozpoznawanej sprawie bezsporne pozostawało, że powódka nie przedłożyła do umorzenia świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9l ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne na łączną ilość 34,864 MWh, ani też nie uiściła na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wymaganej opłaty zastępczej, do czego była zobowiązana na podstawie art. 9a ust. 1 P.e., w wysokości 2.091,84 zł., dlatego też podstawa do nałożenia kary pieniężnej istniała. Bezzasadny zatem jest zarzut odwołującego, że decyzja została wydana bez podstawy prawnej.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że powoływany w odwołaniu art. 56 ust. 12 ustawy - Prawo energetyczne nie miał w przedmiotowej sprawie zastosowania, albowiem podstawę stanowił art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy (ujęty w odrębnej jednostce redakcyjnej przepisów ustawy Prawo energetyczne), zgodnie z którym karze pieniężnej podlega między innymi ten, kto nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo nie uiszcza opłat zastępczych, o których mowa w art. 9a ust. 8 ustawy - Prawo energetyczne. Zarzut w tym zakresie należy zatem uznać za całkowicie chybiony.

Powód nie udowodnił również, iż zwracał się do Prezesa URE z wnioskiem o wydanie świadectw oraz ich umorzenie celem wykonania obowiązku wynikającego z treści art. 9m ust. 1 pkt 3 w związku z art. 9e ust. 13 ustawy - Prawo energetyczne, zgodnie z którym Prezes URE m.in. na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 9a ust. 1 a ustawy, któremu przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia z kogeneracji umarza w drodze decyzji, te świadectwa w całości lub w części. Samo oświadczenie powoda w tym zakresie nie jest wystarczające, tym bardziej iż zdaniem powoda obowiązkiem Prezesa URE było wydanie zaświadczeń oraz ich umorzenie, pomijając przy tym, że organ działa na wniosek podmiotu ubiegającego się o wydanie. Powód jako profesjonalny podmiot, któremu udzielona została koncesja podlega obowiązkowi funkcjonowania w zakresie udzielonej mu koncesji z przepisami ustawy – Prawo energetyczne oraz przepisami wykonawczymi, która nakłada na podmiot szczególnego rodzaju obowiązki ze względu na udzieleniu mu reglamentowanego dostępu do rynku energetycznego udzielonego przez Państwo. Wbrew twierdzeniom powoda, podleganie szczególnym wymaganiom stawianym przez ww. ustawę przedsiębiorcy nie jest wyrazem ograniczenia swobody gospodarczej podmiotu, stanowi natomiast wymóg rzetelnego współdziałania z organami Państwa, którego Prezes URE jest przedstawicielem. Przedsiębiorca, jak można wnioskować z treści odwołania, poprzez udzielenie mu koncesji nie jest podmiotem szczególnej ochrony, przeciwnie – udzielenie na wniosek samego przedsiębiorcy koncesji zobowiązuje go do wywiązywania się z wymogów, jakie stawia ustawa – Prawo energetyczne. Jakkolwiek bowiem organ regulacyjny udziela koncesji ubiegającym się o nią podmiotów, to nieprzestrzeganie ustawy może prowadzić do cofnięcia udzielonej koncesji, inną natomiast metodą mobilizującą podmiot, który nie spełnia konkretnych wymogów określonych ustawą, podlega karom pieniężnym, dyscyplinującym przedsiębiorcę w jego działalności względem Państwa.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 1a P.e., karze pieniężnej podlega ten, kto m.in. nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia, świadectw pochodzenia biogazu lub świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo nie uiszcza opłat zastępczych, o których mowa w art. 9a ust. 1 i 8, lub nie

przestrzega obowiązków zakupu energii elektrycznej, o których mowa w art. 9a ust. 6, lub nie przestrzega obowiązków zakupu ciepła, o których mowa w art. 9a ust. 7, lub przedkłada Prezesowi URE wnioski o wydanie świadectwa pochodzenia, świadectw pochodzenia biogazu lub świadectwa pochodzenia z kogeneracji zawierające dane lub informacje niezgodne ze stanem faktycznym. W związku z brzmieniem wskazanego przepisu, za bezzasadny należy uznać zarzut odwołującego, iż to Prezes Urzędu niedochował obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia. Literalnej treści przepisu jasno wynika, iż to na przedsiębiorcy ciąży obowiązek przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, albo nie uiszczenia z tego tytułu opłaty zastępczej, której wzór wyliczenia określa ustawa.

Według przepisu art. 56 ust. 3 P.e. wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Brzmienie art. 56 ust. 2a P.e. ogranicza natomiast swobodę Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w wymierzaniu kary pieniężnej i wprowadza zobiektywizowane kryteria jej minimalnego wymiaru. Z kolei według art. 56 ust. 6 P.e. ustalając wysokość kary Prezes Urzędu uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

W ocenie Sądu nałożona kara nie jest karą nadmiernie dolegliwą i w ocenie Sądu sytuacja finansowa odwołującej pozwala na jej uiszczenia bez uszczerbku dla aktywów przedsiębiorstwa i nie będzie stanowiła nadmiernego obciążenia finansowego dla dalszego wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej. Należy przy tym wskazać, że nakładając karę pieniężną w powyżej określonych granicach (przy uwzględnieniu regulacji z art. 56 ust. 2a pkt 1 P.e.) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki działa w warunkach tzw. uznania administracyjnego. Przedstawione przez powódkę argumenty nie dają natomiast podstaw do stwierdzenia, iż uznanie administracyjne zostało przekroczone w przedmiotowej sprawie. Nałożona kara pieniężna jest karą minimalną, jaką Prezes URE może nałożyć na Przedsiębiorcę.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nałożył na powódkę karę o wartości (...) przychodu powoda wynikającego z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2013 r. Kara ta została zatem wymierzona w wysokości niemalże minimalnej ustawowego zagrożenia. Przy wymiarze kary został uwzględniony stopień społecznej szkodliwości czynu, który nie mógł zostać uznany, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, za znikomy, albowiem nieuiszczenie opłaty zastępczej, której obowiązek zapłaty wynikał bezpośrednio z ustawy, naruszało zasadę praworządności i było sprzeczne z interesem społecznym. Pod uwagę wzięte zostały również okoliczności obciążające (naruszenie przepisów ustawy przez Przedsiębiorcę po raz drugi, fakt że opłata nie została uiszczona w pierwszym możliwym terminie, ani też w późniejszym czasie), które miały wpływ na nałożenie kary pieniężnej w jej wysokości. Również na wysokość kary, stosownie do art. 316 § 1 k.p.c. wpływ miała również sytuacja finansowa powódki. Za zastosowaniem minimalnej wysokości kary pieniężnej przemawia także wykazanie przez powódkę straty netto w kwocie (...) zł w roku 2013, która jednakże wobec przychodów z prowadzonej przez Przedsiębiorcę całej działalności gospodarczej (...) zł, a także wysokość przychodu z działalności koncesjonowanej polegającej na obrocie energią elektryczną za 12 miesięcy 2013 r. wyniósł (...) zł, zaś polegającej na usłudze dystrybucji energii elektrycznej za 12 miesięcy 2013 r. wyniósł (...) zł, kształtujących się na poziomie dodatnim, wysokość kary pieniężnej nie pogorszy ani sytuacji finansowej Przedsiębiorcy, ani też płynności finansowej.

Zarzut odwołującego, że wymiar kary nie odpowiada szkodliwości czynu w sytuacji gdy podmiot w rezultacie zrealizował obowiązek, nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem obowiązek któremu podlegał odwołujący, jest ściśle określony w czasie. Prawny obowiązek był całkowicie jasny i nie budził wątpliwości, w związku z czym brak jest podstaw do przyjęcia, że istniały jakiegokolwiek obiektywne przeszkody uniemożliwiające spełnienie obowiązku uiszczenia opłaty zastępczej.

W przedmiotowej sprawie nie zachodziła podstawa do zastosowania art. 56 ust. 6a P.e., który przewiduje możliwość odstąpienia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki od wymierzenia kary pieniężnej, jeżeli stopień szkodliwości

czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Przede wszystkim przepis ten nie obliguje organu regulacyjnego do zastosowania powyższej instytucji, a jedynie stwarza taką możliwość (ma charakter fakultatywny), pozostawiając treść rozstrzygnięcia do swobodnego uznania organu. Zastosowanie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej w stosunku do powoda nie ma oparcia w art. 56 ust. 6a P.e.

Sąd stwierdza, że termin uiszczenia opłaty zastępczej ma charakter materialny, nie jest możliwa realizacja tego obowiązku po upływie terminu ustawowego. Nie można więc twierdzić, że powód zrealizował ten obowiązek. Alternatywnie art. 56 ust. 6a P.e. wskazuje na przesłankę polegającą na tym, że podmiot zaprzestał naruszania prawa, co w przedmiotowej sprawie również nie mogło mieć miejsca, skoro spełnienie obowiązku miało charakter jednorazowy. Ocena stopnia szkodliwości czynu powoda zaprzecza zaś przypisaniu mu znikomości.

Na marginesie należy wskazać, iż organ regulacyjny prawidłowo zastosował przepisy prawa. O ile wyraził się w uzasadnieniu, iż kierował się brzmieniem przepisów obowiązujących od dnia 30 kwietnia 2014 roku, to zarzut powoda o wydaniu decyzji bez podstawy prawnej nie znajduje aprobaty Sądu. Zarówno bowiem brzmienie powołanych przez Prezesa URE w zaskarżonej decyzji przepisów, w dniu wydania decyzji obowiązywało od zmiany w dniu 30 kwietnia 2014 r. późniejsza zmiana ustawy (z dnia 1 sierpnia 2014 r.) dotyczyła innych przepisów, zatem wskazanie w decyzji daty 30 kwietnia 2014 r. nie stanowi istotnego błędu, który miałby mieć wpływ na treść decyzji. Zgodzić należy się z pozwanym, że ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 30 kwietnia 2014 r., oprócz przywrócenia obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej w odniesieniu do jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. pkt 1 i 2 ustawy, przedłużyła również termin umarzania świadectw pochodzenia z kogeneracji do 30 czerwca danego roku, określony w art. 9m ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne oraz uiszczania opłaty zastępczej, określony w art. 9a ust. 5 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (patrz art. 1 pkt 1 lit. a tej ustawy). Mając na uwadze, że nowy termin wypełnienia obowiązku jest względniejszy dla przedsiębiorców, przedłużono termin pozwalający na wypełnienie obowiązku do 30 czerwca 2014 r. Zawarte w treści zaskarżonej decyzji sformułowanie „w brzmieniu obowiązującym od dnia 30 kwietnia 2014 r.” odnosi się wyłącznie do art. 9a ust. 5 ustawy, dotyczącego terminu uiszczania opłaty zastępczej.

Powyższe okoliczności wskazują jednoznacznie, iż podstawa wymiaru kary, nie może zostać uznana za wysoką w zestawieniu z regulacjami ustawowymi. Brak jest w związku z tym podstaw do uwzględnienia zarzutu powódki, i odstąpienia do nałożenia kary.

Należy również wskazać, że dalsze zarzuty powoda a odnoszące się do naruszenia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki przepisów prawa administracyjnego są bezzasadne. Sąd stoi na stanowisku opartym na ugruntowanym w tym zakresie orzecznictwie Sądu Najwyższego, że Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć się przy rozpoznawaniu sprawy z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu jedynie do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowanie sądowe. Celem postępowania przez SOKiK jest głównie merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy. Postępowanie sądowe jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy z postępowania administracyjnego, ale również strony mają prawo zgłaszania nowych dowodów. Zgodnie bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., sygn. akt III CRN 120/91, LEX nr 3724; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt I CKN 265/98, LEX nr 35385; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1036/98, LEX Nr 52708) Sąd Ochrony konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć rozpoznania sprawy wynikającej z odwołania od decyzji tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Przekazanie przez Prezesa URE odwołania wszczyna kontradyktoryjne postępowanie cywilne, którego celem nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości podnoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Gdyby nawet uznać, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych np. w zakresie postępowania dowodowego to nie mogą one być przedmiotem postępowania

sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 lutego 2007 roku, sygn. akt VI ACa 952/06).

Z powyższych względów zarzuty dotyczące przebiegu postępowania administracyjnego przed Prezesem URE podlegają uwzględnieniu jedynie w takim zakresie, w jakim ich uwzględnienie uniemożliwiłoby pozostawienie jego decyzji w obrocie prawnym, nawet po ewentualnej reformie jej treści. Taka sytuacja może mieć miejsce wyjątkowo, gdy np. decyzja zawiera nie dające się usunąć uchybienia formalne lub, gdy jest przedwczesna z uwagi na niepodjęcie w toku postępowania czynności, których przeprowadzenie przed sądem nie jest możliwe. Reasumując należy stwierdzić, że wskazywane przez powoda naruszenie przepisów kpa nie uzasadnia uchylecia wydanej decyzji, czemu dał także wyraz Sąd Apelacyjny, który zaaprobował w tej kwestii stanowisko Sądu I instancji po raz pierwszy rozpoznającego sprawę.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, oddalił wniesione odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że na koszty należne Prezesowi URE złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 360 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 3 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. ws. opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 r., nr 490 j.t) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

SSO Bogdan Gierzyński